

Digitalt LAGmöte 16 december 2020

Tid: 9.00 – 14.30

Närvarande:

Mia Karlsson (offentligt mandat)
Åsa Ringlöv (ordförande, privat mandat)
Andreas Gylling (offentligt mandat)
Andreas Skoglund (privat mandat)
Henrik Olsson (offentligt mandat)
Kerstin Brandelius (offentligt mandat)
Linnea Egnor Byström (offentligt mandat)
Niklas Selin (offentligt mandat)
Pernilla Söderling (privat mandat)
Peter Sundström (privat mandat)
Roger Johansson (ideellt mandat)

Jenny Edvinsson (verksamhetsledare)
Felicia Edholm (verksamhetskontoret)
Maaïke Smit (verksamhetskontoret)
Eva Jilkén (verksamhetskontoret)

Frånvarande:

Hans Rosengren, ideellt mandat
Ellen Forsberg, ideellt mandat
Sofia Olsson, Ideellt mandat

1. Mötets öppnande

Ordföranden Åsa Ringlöv öppnar mötet. Ordföranden presenterar dagordningen som godkänns.

2. Val av ordförande, sekreterare och justerare

Till ordförande för dagens möte väljs Åsa Ringlöv, till sekreterare väljs Felicia Edholm och till justerare Peter Sundström.

3. Föregående protokoll LAG och AU

Föregående LAG-protokoll har skickats ut på förhand. Detta godkänns och läggs till handlingarna. Föregående AU-protokoll har skickats ut på förhand. Detta godkänns och läggs till handlingarna.

4. LAGs runda

Linnea: Mycket boendefrågor, kollar på genomförd inventering och hur man ska hantera resultatet – samverkan med alla Bygdsam. Nybyggnationer, samverkan med Lantmäteriet? Hoppas på att få till ett Världsklassprojekt på temat. Socialt företagande, möjlighet att växla

upp med regionen. Ytterligare satsning på digitalisering tillsammans med Bygdsam – ”digital junta”. Kompetens och företagande hänger ihop med boendefrågan, har dialog med Industrigruppen. Laddinfrastruktur på tapeten också. Praktikant från SLU; agronom landsbygdsutveckling.

Andreas G: Händer mycket kring de stora företagen. Förstudie kring Hornöberget som turistiskt nav påbörjad. LONA-projekt: 2/3 avslutas under året. Boendefrågan är aktuell, Nordingrå har gjort en ”pilot” med husinventering.

Pernilla: Futura har legat lågt, har haft styrelsemöten min inte så mycket. 2019 års Futura utsedd – Lena Norlander. Nomineringsprocess för 2020 igång.

Andreas S: Frustrerande men ganska bra läge hos företagen i Härnösand. De flesta hantverkare har fullt upp, restaurangerna har det helt ok. Kommunernas åtgärder verkar ha fungerat bra. Vissa stora företag verkar ha lite svårt med likviditeten, vilket gör känslan lite svajig.

Henrik: Instämmer med Andreas. Konkursstatistiken bättre än tidigare år. Håller på att avsluta Landsbygd 2.0, sista aktiviteterna och slutrapportering just nu. Jobbar väldigt mycket med företagsinsatser i samband med corona.

Kerstin: Landsbygdsrådet har kommit igång bra. Temamöten: medborgarkontor – hur kan vi använda dem mer? Serviceplan ska tas fram, har ringt till alla servicepunkter men kan inte besöka dem just nu. Ödehusprojekt, inventera tomma bostäder. Bredbandsbillerbyar avslutas i årsskiftet. Helena Eriksson blir ansvarig för inflyttningsfrågan. Arbete med vandringsleder på gång. Laddinfrastruktur är också aktuellt.

Roger: LUS-projektet jobbar på med sitt Leaderprojekt. Nomineringsprocess för Årets Bygd på gång. Politisk vilja att decentralisera och förstärka den lokala demokratin. Håller på att bevilja bygglov för nytt hyreshus i Sollefteå. Försvarets etablering kommer leda till ca 250 nya arbeten. Föreningarna är de som har svårast att hålla igång sin verksamhet i och med corona, kommunen har försökt stötta med ekonomisk hjälp. Arbete med att lyfta kommunen som friluftskommun, förstudie på Hallstaberget bland annat. Arena Höga Kusten, just nu arbetar man med nya app-lösningar. Satsar pengar på vandringsleder runt om i hela kommunen, finns ca 700 tkr att lägga på detta.

Niklas: Regionen håller på att runda av året, slutrapportering, ansökan, utbetalningar osv. Har betalt ut lite mer pengar till butikerna än ifjol, ca 5,5 miljoner. Hemsändningsbidraget är exkluderat. Deltar i två arbetsgrupper (fem regioner i varje) för servicefrågan med Tillväxtverket: hållbarhetsfrågor + kommunala serviceplaner.

Mia: Bygga nytt hotell med lokalt kapital – Härnö Gin och Härnösand satsar! Strategiprocessen för HK Dest har dragit igång. Ett antal förstudier igång; Hornöberget, Hallstaberget, Smitingen osv. Liften på Skuleberget rullar på enligt plan. Arena Höga

Kusten inland. Kompetensutveckling: valideringsprojektet med Sollefteå+regionen. Kommer utbilda ytterligare personer inom reception, servering osv. Hållbarhetsprojekt i besöksnäringen tillsammans med regioner/kommuner söderut: karta. Stärk besöksnäring utifrån krisen, tre tjänster kommer utlysas av regionen under våren. Många branscher har det tufft. Starka campingaktörer är intresserade av att etablera i området.

Åsa: Mätsä, BEA, Polarbröd, SEKAB med flera satsar, vilket ger ringar på vattnet.

Peter: Rundringning till medlemmarna, avstämning om året. Hästprojekt har dragit igång i Bergsåker. Två stora saker 2021: vattendirektivet och skogsutredningen (stärka äganderätten, skogsskötsel mm). Håller koll på CAP:en, börjar närma sig mer och mer.

Gruppdiskussion:

Roger, Andreas S, Andreas G, Linnea

Utmaningar: Restaurangbransch. Föreningsliv har det tufft. Möjligheter på lång sikt: besöksnäringen. Men närmaste säsongen: vad kan vi göra?

Möjligheter: Stora företag och myndigheter satsar här. Industrin: här vill folk in. Men flaskhals i boendefrågan. Vad kan vi göra? Nu när viljan finns att flytta. Lanthandlarna går bättre. Det digitala: vi har blivit tvungna att bli digitala. Hemsändning bör diskuteras mer. Reko-ringarnas utlämningar bör kopplas till Lanthandeln.

Åsa, Niklas och Mia

Vi reagerar på den häftiga känslan när vi pratar projekt och utveckling att vi möts i mångadet är LEADER! Vissa näringar har det extremt jobbigt just nu - såsom restaurang, handel och evenemang. Glädjande att vi har kapital på väg in i vår region. Kommuner/offentliga driver mycket projekt just nu - BRA. Och en reflektion att det ideella kanske inte allt har haft det så tufft - det kan vara oviljan att ställa om. Ungdomsverksamhet har ju fått fortgå - men ibland i andra former än vad man är van vid.

Pernilla, Henrik, Kerstin, Peter

Alla arbetar med inflyttning och inventering av boende, mark. Flera stora nya etableringar/investeringar som kommer att ge viktiga och positiva synergier; Regementet i Sollefteå, Husumfabriken, Mondi, hotell, camping etc. "Brott lönar sig" - utbyggnad av fängelset i Härnösand. Utveckling av besöksnäring kopplat till friluftsliv gynnar besökare OCH medborgare. Corona har öppnat upp ett enormt intresse för HK. VIKTIGT: Hur synka alla appar, ledkartor, ledmarkeringar etc i HK.

5. Frågor och svar - presentationer

Jenny har på förhand spelat in presentation om ekonomiavstämning och budget för 2021.

Tanken från Jordbruksverket är att vi ska ha samma årliga budget för övergångsåren som för tidigare budget för leaderperioden/antal programår

6. Projektansökan 2020-3379 - Songwriters of Kvarken

Frågan om jäv ställdes. Kerstin meddelar jäv, eftersom hon tidigare jobbat mycket tillsammans med Musikmakarna och olika projektstöd. Kerstin deltar inte i beslutsfattandet för projektansökan.

Urvalskriterier: Poäng efter viktning

A= 3 poäng	15
B= 3 poäng	30
C= 5 poäng	25
D= 5 poäng	15
E= 1 poäng	40
F= 5 poäng	100
G= 5	75

= TOTALT 300 POÄNG

Mötet beslöt att prioritera följande projekt:	Projekt-sökande	1. Insatsområde 2. Åtgärd 3. Projekttyp	Fond	Poäng	Fastställt stödbelopp/stödnivå
Songwriters of Kvarken	Studentföreningen Musikmakarna	1. 1 2. Genomförande 3. Samverkan	Landsbygdsfonden	300	Projektstöd: 170 180 kr / 67% Stöd från LAG: 83 820 kr/ 33 % Projektomslutning: 254 000 kr

Beslut och motivering:

LAG beslutar att prioritera projektet eftersom det bidrar till att genomföra den lokala utvecklingsstrategin för Leaderområdet, gällande uppsatta mål inom landsbygdsfonden. Särskilt inom insatsområde 1: Hållbar näringslivsutveckling där projektet tydligt bidrar till bättre förutsättningar för entreprenörskap, inte minst för unga. Projektet uppfyller de ställda urvalskriterierna och fokuserar på utpekade områden i strategin. Projektet har en tydlig förankring i trepartnerskapet och vill skapa både nya samverkansformer mellan sektorerna och främja ökat entreprenörskap och företagande kopplat till ny teknik. Båda dessa faktorer är tydligt utpekade i strategin och styrker därför beslutet att prioritera projektet. Stödnivån 100% beviljas för att täcka upp hela budgeten för samverkansprojekt i Landsbygdsfonden.

BESLUT:

LAG är beslutsmässiga, se närvarande först i protokollet. Kerstin Brandelius har meddelat jäv och deltar således inte i beslutet. LAG prioriterar och godkänner projektet Songwriters of Kvarken, journalnr. 2020-3379.

7. Intresseanmälningar

○ High Coast Art Village

Andreas G, Roger, Linnea, Åsa

Föreningen är drivande, gör bra saker.

Bra grund, kulturen är viktig för att utveckla Höga Kusten, behövs insatser. Spännande projekt med behöver utveckla samverkan ex. High Coast Creative. Lyft projektet ut från Nordingrå. Vad händer efter att projektmedlen är slut, vem ska drifva? Långsiktighet.

Hur ser underifrånperspektivet ut? Vilka fler är inblandade?

Behövs en dialog med Kramfors kommun kring medfinansiering, inget klart i nuläget.

Peter, Andreas, Kerstin

Förslag: Leader ska stödja projekt som har kommit längre - affärsplan behövs. Detta skulle kunna vara en förstudie inom ett paraply.

Mia, Niklas, Pernilla, Henrik

Orimliga mål - med 200 nya företag. Viktigt att samverkan sker med alla andra digitala plattformar som växer fram. Starkt Nordingrå fokus - hur sker samverkan ut med övriga?

Feedback från AU

Intressant projekt, med stark koppling till Höga Kusten-varumärket och en näring med stor utvecklingspotential.

Frågor för sökanden att jobba med:

- Hur tänker man sig fortsättningen efter projektet? Vad händer med plattform, drift osv efter projektets avslut? Vem tar hand om detta?

- Var ligger ambitionsnivån? Ska utvecklingen ske i området Vännersta-Järnsta, i Nordingrå, Höga Kusten eller regionalt? Behöver förklaras tydligare i ansökan. Och när ambitionsnivån är fastställd behöver det också vara tydligt vilka som ska vara aktiva i projektet utöver de som anställs. Vilka kommer gå in med tid? Letter of intent från dessa parter är i så fall bra, tillsammans med en förklaring hur de kommer bidra och varför det ser positivt på projektet.

- Hur tänker projektet samverka med High Coast Creative, Mannaminne m.fl.?

- Vem är mottagaren av projektet? Förtydliga.

- En stor del i Leaders strategi handlar om att stärka entreprenörsklimatet i Höga Kusten. Hur stärker projektet entreprenörskapet hos de som ingår i samverkan kring projektet?

Omslutningen av eventuellt projekt behöver beslutas i relation till hur mycket pengar Leaderområdet ska fördela 2021-2022. Men bilden är generellt att det är en låg budget för arbete över 3 år.

Beslut:

Sökanden behöver förtydliga vissa punkter, framförallt kring samverkansbitarna. LAG ger uppdrag till verksamhetskontoret att ser på möjligheterna att följa upp och eventuellt bjuda in sökanden att berätta om sin idé för LAG, efter de bearbetat feedbacken från LAG.

○ **Samordnande Turismaktör**

Peter, Åsa, Andreas G

Vad händer modellen efter projektet är slut, långsiktighet.

Samverkan med HK-dest, HKT?

Underifrånperspektivet förtydligas

Vem ska ha nytta av metoden?

Andreas, Linnea, Pernilla, Henrik

HKT måste vara en part i denna det får inte bli parallella spår. Positivt att hjälpa "mindre aktörer" att vara med i en paketering. mer paketering i HK

Kerstin, Mia, Niklas

Ny plattform? Vi behöver hitta en väg in. Vilka ska samarbeta -företag/aktörer? Mer en förstudie - som tidigare intresseanmälan? Vill man att besökare till HK bl.a. ska komma till Nätradalén? Vilka samarbeta med inom HK? Synsättet – vi behöver fylla varumärket Höga Kusten underifrån. Aktiviteter/tjänstepersoner som arbetar med frågan finns redan.

Feedback från AU till intresseanmälan:

- Kommer projektet samverka med Höga Kusten Destinationsutveckling/Höga Kusten Turism på något sätt, i så fall hur?
- Målet med den metod projektet vill ta fram behöver förtydligas. Vem ska ha nytta av den metoden? På vilket sätt är den metoden nytänkande och hur skiljer den sig från exempelvis HKT?
- Ett av målen är att samordna en organisation för att stärka turismaktörerna i området, hur skiljer den sig från/kompletterar den HKD/HKT?
- Hur tänker ni att resultaten ska leva vidare efter projektets avslut?
- Vilka aktörer kommer vara med? Vilka kommer gå in med tid och på vilket sätt? Ett Letter of intent kan vara en bra idé.
- Hur kan ni utveckla svaret kring om invånare kommer få tillgång till bättre service? Tänk på att effekterna av service ska komma människor till gagn i ett brett perspektiv.
- Hur skapar projektet lönsamhet på lång sikt?

Beslut:

LAG ger uppdrag till verksamhetskontoret att se på möjligheterna att följa upp och starta dialog tillsammans med sökanden, HKT, HK Dest, Leader och Örnsköldsviks kommun.

○ **Köpmanholmens turistförening**

Linnea: Intressant med trygghetsboenden, i Köpmanholmen och andra ställen. Kommer ta kontakt med föreningen för att se hur vi kan jobba vidare.

Maaike har med sig efterfrågan kring Trygghetsboende in i Kapitalförsörjningsprojektet.

○ **Omne laddstation**

Andreas: Har varit kontaktperson för Omnes LONA-projekt. Kan fortsatt vara väg in i kommunen för vidare kontakter angående framtida laddstation.

8. Driftsbudget 2021

Genomgång av budget för 2021 har skickats ut på förhand. Inga frågor har inkommit.

Aktivitet	Summa (SEK)
Verksamhetskontor: Löpande kostnader och förvaltning. Verksamhetsledare 60% samt medarbetare på 40 %	1 115 240
Information och mobiliseringsinsatser: Informationsmöten och träffar för utbildning av projektägare. Kostnader för webbsida, FBkommunikation (annonser och information om projekt, kommunicering av projekten, Kommuniaktionsmaterial och kommunikationsstöd konsult	44 000
LAGmöten inkl temamöten Ordinarie möten: 4 x st á 8 timmar, 16 leadmöter (varav ca 9 arvoderade + förlorad arbetsinkomst). AU-möten 4 st, 4 ledamöter varav 3 arvoderade. 2 st Lunch till Lunch-möten angående planerade teman. Kostnader för deltagande i Landsbygdsriksdag- ytterligare 2 dagars arvode/förlorad arbetsförtjänster, samt deltagaravgifter.	102 041
Externa möten: Resor till externa möten såsom nationella nätverket, regionala nätverksträffar, Jordbruksverkets utbildningar. Regionträffar.	33 100
Resurser för delutvärderingar, expertkompetens för utvecklingsarbete, transnationella nätverk mm.	18 000
TOTALT	1 312 381

Beslut: LAG beslutar att godkänna driftsbudget för 2021.

9. Strategiprocess

○ **Reflektioner**

1. *Reflektioner kring strategiprocessen/presentationen som helhet*
2. *Inspel och reflektioner kring tidsplanen*
3. *Utifrån din representation finns det saker ni vill skicka med in i strategiprocessen framåt?*

Andreas G, Linnea, Kerstin, Niklas, Felicia

Inspel från förra strategin, Andreas: Skrivargruppen – viktigt med bra representation: ålder, geografi, kön. Styrka att vi har Jenny fortsatt med oss.

Vad har vi för resurser in-house och vad kan vi göra själv? Finns för- och nackdelar med extern processledare.

Tight tidplan, men känns tryggt att det finns en erfarenhet och tanke bakom.

Viktigt att ge representanterna ett uppdrag kring vilka övriga de ska förankra med. Resurser och tid behöver definieras tydligt – vad krävs och hur mycket tid kommer det ta?

Hur kommer det fungera att ha strategiarbetet och LAG-arbetet igång samtidigt?

Förankringen mellan olika avdelningar och politiken i hela kommunen. Viktigt att det finns tid att förankra "hemåt". Guidelines till representantskapet - så att alla gör samma sak/liknande i förankringsprocessen. Hur sprider vi det utåt, har redan kommit frågor om "Varför behövs en ny strategi, vi har ju redan en att jobba efter?"

Andreas S, Roger, Henrik, Pernilla

1. Reflektioner kring strategiprocessen/presentationen som helhet

Vi har inte så mycket att tillföra, vi litar på kontorets kompetens.

2. Inspel och reflektioner kring tidsplanen

Remissomgångar. Kommunstyrelser är svårt att få in för remiss inom tidsplanen. Hur ser deras planering ut? Viktigt att boka in beslutsmoment/ remiss där i början på januari. Planera in alla remisser. Kommunstyrelsens remiss ska handla om helheten, sista remissomgången. Det är viktigt att lyfta det inom kommunstyrelsen är för att de ska medfinansiera i många år. Men texter och formuleringar behövs inte lyftas där.

3. Utifrån din representation finns det saker ni vill skicka med in i strategiprocessen framåt?

-Vi behöver ha en digital tanke kring samarbete- t.ex. gällande plattformar. Bygga i den tanken i strategin. Man kan tänka att varje projekt ska ha en digital strategi för hållbarhetens skull. Behöver vi ha med det som urvalskriterien att de ska ha med en digital strategi?

-viktigt att trycka på att projekten gör ett förarbete med att tänka samverkan, och involvera samverkanspartner i projektutvecklingen.

Mia, Åsa, Peter S

1. Reflektioner kring strategiprocessen/presentationen som helhet

PS: bra presentation, kunde se att blivit bättre sen förra perioden. Tidsplanen ser bra ut.

ÅR: jättebra tydlig presentation, tajt tidsplan och att LAG måste börja ta del av strategiarbetet. Kommer att krävas en del av LAG.

MK: rutorna för tiderna, känns som ett memory. En otrolig viktig process, tänker att det processarbetet som vi gör, kommer kunna jacka i detta arbete, när vi väl blir operativa. Leader en sammanslutning av allt, ska både upp och ner. Hur ska de som är med hinna förankra?

JE: som i förra perioden, det kommer ett år efter som kommer att handla om en långsammare process där kan förankra, men allting ska ju ändå in i stategon, kan inte tänka att allt ska vara helt klart med alla delar. Tex kommer inte få budgeten den 15/10, men inte per området. Det är något som sker under 2022, ändrar inte skrivningarna efter. Visionen SWOT etc. kommer inte ändras och ska in nu. Vi har haft en bra och rätt enkel strategi att arbeta med

MK: hur mycket skiljer sig de olika områdenas strategier ?

JE: grymt mycket, det kommer vara någon konsult som bedömer hur de hänger ihop,

kommer få komplettera, men skiljer sig hur arbetar med insatsområden och mål. Många leaderområden har jättemånga insatsområden. Har funnits problem att arbeta med helheten, men vi hade bra folk som kunde styra åt det hållet från början.

MK: leader mittland gör samma process, synkar vi med dem?

JE: samma RUS, men arbetar väldigt olika, LAG HK arbetar med övergripande som utvecklings-aktör. Mittland ett annat tänk, mycket små projekt och att offentliga lämnas utanför. Vilket inte harmoniserar med vår strategi. Men bra samarbete mellan oss. En poäng att lägga in några samverkansmöten.

2. Inspel och reflektioner kring tidsplanen

PS: alltid tajt schema från JB, försöka ha en B-plan utifall att det drar ut på tiden. SCRUM-projekt, stintar, så att kan reflektera vid varje steg. Går igenom vad man ska lösa i nästa omgång. Ca 2-3 veckor mellan varje "avstämningsspunkt". Hur lång har vi nått och vad återstår samt behöver vi mer resurser.

3. Utifrån din representation finns det saker ni vill skicka med in i strategiprocessen framåt?

PS: Vattendirekt och skogsutredningen, vet inte hur påverkar äganderätt etc, men är viktigt att ta med dem i arbetet. Bra upplägg, måste haft bra strategi, det ska vi ta med oss. Det som önskar mer är det praktiska samarbeten. Ex matsektor, Leader regionen, LRF, parallella saker. Måste kunna samordna resurserna.

JE: viktigt att du tar den pucken

MK: tänka lite regionalt och att det HKdest gör, vi kommer kunna vara med och påverka fårn olika håll och det blir bra när vi blir mer verkstad genom våra 3-årsplaner.

PS: roligt värdefullt att se ett annat leader-område på resan. Ingen förväntan alls, intressant att se hur otroligt annorlunda de hade det. Uppfattade oss som ett av de bättre områdena i hela sverige. Jag gissar på bäst.

MK: representationen är viktig, att verkligen arbetar med det.

Förslag: är det möjligt att ta hjälp av landsbygds/bygderåd att samla in tankar/reflektioner för att skicka gemensamt remissvar.

- **Intressentanalys & strategier, planer, omvärldsanalyser som påverkar**

Verksamhetskontoret har påbörjat listor med intressenter, strategier, planer och omvärldsbevakning som påverkar kommande strategiskrivning. Alla får i uppdrag att gå in och fylla i listorna, senast 14 januari.

10. Övriga frågor

- **Remiss regional livsmedelsstrategi**

Eva berättar kort om tidsplan för att skriva svar på den remiss som inkommit från Länsstyrelsen.

- **Förstudieparaply**

Efterfrågan och behovet av förstudier i området är fortsatt stor. Inte minst för att ge potentiella projektsökanden resurser att planera och arbeta inför "skarpa"

projektansökningar.

LAG beslutar att ge i uppdrag till verksamhetskontoret att kolla på möjligheten till nytt förstudieparaply.

- **Förslag på stadgeändring inför Årsmöte**

LAG beslutar att verksamhetskontoret får i uppdrag att förbereda för en stadgeändring där §3 (Leaderområdets säte) i stryks.

- **Igångsättning av valberedningens arbete, januari 2021.**

Jenny informerar.

11. Nästa möte och avslut av LAGmötet

Nästa LAG-möte bokas till 10 februari.